

**Advies over nieuwe modulaire structuurschema's in
uitvoering van artikel 15 van het decreet
volwassenenonderwijs in de studiegebieden Handel en
Mechanica-elektriciteit**

Advies over nieuwe modulaire structuurschema's in uitvoering van artikel 15 van het decreet volwassenenonderwijs in de studiegebieden Handel en Mechanica-elektriciteit

1 Situering

Op respectievelijk 31 januari 2005 en 21 februari 2005 vraagt de Afdeling Volwassenenonderwijs van de administratie Permanente Vorming het advies over nieuwe modulaire opleidingen in het kader van de uitvoering van artikel 15 van het decreet van 2 maart 1999 tot regeling van een aantal aangelegenheden van het volwassenenonderwijs.

Studiegebied Handel: Informatica-toepassingssoftware verkort TSO3
Studiegebied Mechanica-Elektriciteit: Assistent-podiumtechnicus BSO3
Podiumtechnicus TSO3.

Conform de bepalingen van art. 15, §1, zal de Vlor, per afdeling, opleiding of optie, advies uitbrengen over:

- 1 het minimale aantal lestijden dat de afdelingen, opleidingen of opties moeten tellen;
- 2 of een module van deze afdeling, opleiding of optie 40 of 60 lestijden, of een veelvoud van 40 lestijden en maximaal 240 lestijden omvat;
- 3 het minimale aantal lestijden praktische vakken dat een module moet bevatten;
- 4 de basiscompetenties van elke module;
- 5 het vak of de vakken waarmee elke module gelijkgesteld wordt.

2 Advies over de voorstellen in het studiegebied Handel

2.1 Informatica-toepassingssoftware – verkort TSO3

Het enige verschil met het overheidsvoorstel “Informatica-toepassingssoftware TSO3” waarover de raad vorig jaar adviseerde¹, is het aantal lestijden per module: alle modules worden in het verkort traject gereduceerd van 60 naar 40 lestijden. De basiscompetenties zijn identiek aan het reeds geadviseerd “standaard trajecte van 60 lestijden per module.

De raad formuleerde eerder, naar aanleiding van de overheidsvoorstellen voor verkorte en verlengde trajecten NT2 in het studiegebied Nederlands tweede taal een principiële standpunt², maar kan zich vinden in het antwoord dat de minister hierover formuleerde: *“Ik ben er (...) van overtuigd dat de ontwikkeling van een verkort en verlengd traject NT2 geen voorafname is op het debat over het doelgroepenbeleid in het modulaire stelsel. (...) Indien uit de evaluatie van het decreet van 2 maart (...) zou blijken dat voor bepaalde doelgroepen ook in andere studiegebieden specifieke trajecten moeten worden voorzien, dan ben ik bereid dit debat ten gronde te voeren met alle betrokken geledingen”.*

¹ Raad Volwassenenonderwijs, Advies over nieuwe modulaire structuurschema's voor het secundair O.S.P. – studiegebieden Handel en Mechanica-elektriciteit, 29 juni 2004 (RVOL/MDR/ADV/013).

² Raad Volwassenenonderwijs, Advies over nieuwe modulaire structuurschema's voor de studiegebieden Talen en NT2 d.d. 11 mei 2004 (RVOL/MDR/ADV/011).

De raad geeft een **gunstig** advies aan dit voorstel, maar kijkt uit naar een uitnodiging om dit debat ten gronde te voeren.

De raad vindt het evenwel logisch om, net zoals dit het geval was in het studiegebied NT2, ook hier, naast een verkort traject, een verlengd traject te voorzien.

De “verkorte” modules moeten de centra toelaten in te spelen op beroeps- en bedrijfsgerichte noden en op het leerprofiel van doorgaans hoger geschoolde cursisten. De “verlengde” modules zijn dan veeleer bedoeld voor trager lerende en/of lager geschoolde cursisten, voor wie het tempo van het “standaard traject” nog te hoog ligt. De raad vindt dat, indien “het dichten van de digitale kloof” méér wil zijn dan een slogan, en indien de minister een verkort traject goedkeurt, het de logica zelve is dat ook het verlengd traject wordt goedgekeurd.

De raad ziet in de “verlengde” modules geen risico tot interferentie met het aanbod van de basiseducatie, vermits de opleiding “informatica-toepassingssoftware” over heel wat meer informaticatoepassingen gaat dan de module “initiatie”.

De raad wijst er tenslotte op dat, indien de minister het voorstel goedkeurt dat in het advies over voorlopige modulaire structuurschema’s in het secundair OSP (RVOL/MDR/ADV/009) onder punt 2.4.1 is besproken m.b.t. “Informatica-Toepassingssoftware TSO3”, de bijkomende modules ook in het verkorte én in het verlengde traject moeten worden overgenomen.

3 Advies over de voorstellen in het studiegebied Mechanica-Elektriciteit

3.1 Algemene bemerkingen

De modulaire opleidingen waarover de minister advies vraagt, zijn gebaseerd op het SERV-beroepsprofiel *podiumtechnicus*. In dit beroepsprofiel wordt een onderscheid gemaakt tussen drie onderliggende profielen: de assistent podiumtechnicus, de podiumtechnicus en de toneelmeester.

De overheidsvertegenwoordigers lichtten toe dat het profiel van toneelmeester niet werd opgenomen in het overheidsvoorstel omdat een opleiding die hiertoe leidt, zich bevindt op het niveau van het hoger onderwijs.

In het secundair onderwijs met volledig leerplan wordt sinds dit schooljaar de TSO3-studierichting podiumtechnieken ingericht.

Over de onderstaande modulaire opleidingen, formuleert de raad de volgende bemerkingen:

3.1.1 Inzake de sleutelvaardigheden:

- De opsplitsing van sleutelvaardigheden over de verschillende modules op aangeven van de onderwijsoverheid belemmert de didactische vrijheid van de onderwijsverstrekkers. Deze opdeling hoort in feite thuis in het leerplan (cfr. didactische wenken).
- Sleutelvaardigheden dienen benaderd te worden vanuit het geheel van de opleiding omdat ze verbonden zijn aan een “volledig” beroep.

3.1.2 Inzake de instapvereisten

3.1.2.1 De omschrijving van de instapvereisten

Voor die modules waar als instapvereiste wordt aangegeven dat de cursist de basiscompetenties van één of meerdere andere modules moet beheersen, vindt de raad dat het volstaat om aan te geven wélke de instapvereisten zijn.

De raad acht het niet wenselijk om in de opleidingsprofielen van overheidswege vast te leggen op welke manieren de centra kunnen nagaan of de cursist aan de instapvereisten voldoet. Dat het behalen van een bepaald studiebewijs van rechtswege toegang geeft tot een bepaalde module, is een principe dat de raad onderschrijft. Indien een cursist níét over dat studiebewijs beschikt, moet een centrum de kandidaat-cursist op basis van een gemotiveerd oordeel kunnen toelaten, conform de bepalingen van het decreet volwassenenonderwijs terzake.

Voorbeeld:

De cursist dient verplicht de competenties te bezitten van de modules:

- Installatietechnieken geluid 1 en 2
- Mobiele elektrische installaties
- Basis Computers en Netwerken

via:

- ~~— het behalen van een deelcertificaat van deze modules~~
- ~~— het slagen voor een toelatingsproef~~
- ~~— het succesvol doorlopen van een EVC-procedure~~

3.1.2.2 De instapvereisten van de modules “mobiele elektrische installaties”, “installatietechnieken geluid 1-2”, “installatietechnieken licht 1-2” en “installatietechnieken podium 1-2”

De raad wijst er op dat in het overheidsvoorstel als instapvoorwaarde vermeld staat dat de cursist de module “basis elektriciteit” heeft gevolgd. De Raad Volwassenenonderwijs heeft hierover vroeger al een standpunt ingenomen, namelijk dat alle modules die volgen op een module “basis metaal”; “basis lassen” of “basis elektriciteit” automatisch instapvrij zijn voor wat betreft OSP.

Verder stelt de raad voor om de module “mobiele elektrische installaties” parallel te plaatsen, dus zonder volgorderelatie, met de modules installatietechnieken geluid 1-2, installatietechnieken licht 1-2 en installatietechnieken podium 1-2.

Vanuit de overweging dat de organisatie van de leertrajecten flexibel dient ingevuld te kunnen worden in het volwassenenonderwijs acht de raad het aangewezen de module “mobiele elektrische installaties” parallel te plaatsen met de modules installatietechnieken geluid 1-2, installatietechnieken licht 1-2 en installatietechnieken podium 1-2.

3.1.3 Inzake de modulebenamingen “initiatie geluidstechnieken”, “initiatie geluidstechnieken 2”, “initiatie lichttechnieken 1”, “initiatie lichttechnieken 2”, “podiumtechnieken 1” en “podiumtechnieken 2”

De raad stelt voor om de benaming van deze modules te wijzigen in respectievelijk “installatietechnieken geluid 1, “installatietechnieken geluid 2”; “installatietechnieken licht 1”. “installatietechnieken licht 2”. “installatietechnieken podium 1”. “installatietechnieken podium 2”.

3.1.4 Inzake de vakkenconcordanties

De raad gaat akkoord met het voorstel van vakkenconcordantie voor de verschillende modules van de opleidingen “assistent podiumtechnicus” en “podiumtechnicus” mits volgende toevoegingen worden aangebracht:

- toevoeging van het vak “toegepaste informatica” aan de module “basis computers en netwerken”;
- toevoeging van het vak “elektromechanica” aan de modules “productie”, “audiovisuele technieken” en “speciale effecten”.

Naast deze algemene bemerkingsen, wenst de raad onder de punten 3.2 en 3.3 hieronder een aantal wijzigingen aan te brengen m.b.t. de formulering van de basiscompetenties van een aantal modules.

3.2 Assistent podiumtechnicus BSO3

Module “basis elektriciteit”

Deze module werd reeds vroeger besproken en geadviseerd binnen verschillende modulaire opleidingen. De opgenomen basiscompetenties zijn identiek t.o.v. dezelfde module in andere opleidingen (met uitzondering van de toevoeging van sleutelvaardigheden). De raad stelt voor om, in het kader van de transparantie en de uitwisselbaarheid deze module dan ook identiek te houden aan het eerder geadviseerde voorstel.

Module “mobiele elektrische installaties”

De raad stelt de volgende wijzigingen voor in de 2de cluster:

De componenten in een **mobiele** elektrische installatie vervangen en aansluiten

- **defecte componenten in de schakelkast (schakelaars, smeltveiligheden, automaten, differentieelschakelaars, ...)** vervangen
- voedingskasten **kiezen herkennen** en aansluiten

Module “veiligheid”

De raad stelt de volgende wijziging voor in de 3de cluster:

Voor de veiligheid van anderen instaan

- ...
- **eerste hulp bij ongevallen de nodige initiatieven nemen voor eerste hulp geven**

Module “installatietechnieken geluid 1”

De raad stelt de volgende wijzigingen voor in de 1ste en 2de cluster van deze module:

Het eigen werk plannen en organiseren

- ...
- ~~het materiaal en materieel bepalen kiezen in functie van de opdracht~~

- ...

Een technisch geluidsontwerp uitvoeren

- het materiaal en materieel gereedschap kiezen in functie van de opdracht
- de werking functie van versterkers, cross-overs, luidsprekers, mengtafel, monitortafel en randapparatuur toelichten
- ...

De wijziging in en de verplaatsing naar de 2de cluster van de basiscompetentie “het materiaal en gereedschap kiezen in functie van de opdracht” moet eveneens doorgevoerd worden in alle hierna volgende modules van de opleiding “podiumtechnicus”.

Module “installatietechnieken geluid 2”

De raad stelt de volgende wijzigingen voor in de 2de cluster van deze module naast de algemene opmerkingen over de module “installatietechnieken geluid1”:

Een technisch geluidsontwerp uitvoeren

- ...
- versterkers, cross-overs, luidsprekers, mengtafel, monitortafel **en** randapparatuur plaatsen
- ...

Module “installatietechnieken licht 1”

De algemene opmerkingen over de module “installatietechnieken geluid 1” moeten eveneens in deze module doorgevoerd worden.

Module “installatietechnieken licht 2”

De volgende wijziging moet doorgevoerd worden in de omschrijving van de module:

In deze module leert men o.a. **schijnwerpers spots**, lampen, stuursystemen e.d. gebruiken. Ook het bedienen van stuurtafels en het uitvoeren van een lichtontwerp komen aan bod.
...

De vervanging van “schijnwerpers” door “spots” moet systematisch in het hele document gebeuren.

De raad stelt de volgende wijziging voor in de 2de cluster van deze module naast de algemene opmerkingen over de module “initiatie geluidstechnieken 1”:

Een technisch lichtontwerp uitvoeren

- ...
- spots inhangen **en beveiligen**
- ~~spots beveiligen~~
- ...

Module “installatietechnieken podium 1”

De volgende wijzigingen worden voorgesteld in de 2de cluster van deze module naast de algemene opmerkingen over de module “installatietechnieken geluid 1”:

Op basis van het technisch decorontwerp de decormontage uitvoeren

- ...
- inzicht in het werken met doeken hebben tonen
- inzicht in de ophangtechnieken o.m. knopen hebben tonen
- inzicht in de zichtlijnen van een decor hebben tonen
- inzicht in de decormontagesystemen hebben tonen

Module "installatietechnieken podium 2"

De opmerkingen i.v.m. de formulering van de basiscompetenties vanuit de module "installatietechnieken geluid 1" moeten eveneens in deze module doorgevoerd worden.

3.3 Podiumtechnicus TSO3

Module "basis computers en netwerken"

De overheidsvertegenwoordigers deelden mee dat deze module vermoedelijk zal opgenomen worden in nog te ontwikkelen opleidingen, bv. rond computertechnieken.

De raad wijst erop dat bij opname in nog te ontwikkelen opleidingen deze module identiek dient te zijn aan hetgeen nu hierover wordt geadviseerd.

De volgende wijzigingen worden voorgesteld in de 1ste en 2de cluster:

De principes van stand-alone computers verklaren

- de principiële werking van een computersysteem en van de diverse onderdelen en randapparatuur verklaren aan de hand van een blokschema
- de rol van de diverse onderdelen verklaren
- de principiële werking van de diverse interactiemogelijkheden verklaren
- de technieken om binaire en hexadecimale getallen om te zetten begrijpen
- de omzetting van principes om analoge signalen gegevens om te zetten in binaire digitale signalen gegevens en omgekeerd toelichten
- de werking van verschillende componenten van een besturingssysteem bij een klassiek besturingssysteem begrijpen aantonen
- het principiële opstartproces van een klassiek besturingssysteem analyseren toelichten

De principes van netwerken toelichten verklaren

- de basismodellen en soorten netwerken situeren
- de basistechnieken van datacommunicatie toelichten
- de werking van een gelaagd communicatiemodel verklaren toelichten
- de werking van een communicatie TCP/IP-protocol verklaren toelichten
- een geschikte IP-adressering begrijpen
- de noodzaak van aanvullende applicatieservices verklaren toelichten
- de mogelijkheden om een netwerk op te bouwen verklaren toelichten
- de beveiligingsmogelijkheden in netwerken toelichten

Module geluidstechnieken

De raad stelt de volgende wijzigingen voor in de 1ste cluster:

Een technisch geluidsontwerp uitwerken en geluidsapparatuur bedienen

- microfoons kiezen, plaatsen, positioneren en afregelen

- ~~microfoons plaatsen en positioneren~~
- ~~microfoons afregelen~~
- de mengtafel, monitortafel en randapparatuur bedienen
- fouten en storingen opsporen
- kleine herstellingen uitvoeren
- onderhoud uitvoeren
- de relatie leggen tussen artistiek ontwerp en de technische uitwerking
- kwaliteitsvol werken

Module "lichttechnieken"

De raad stelt de volgende toevoeging van basiscompetentie voor in de 2de cluster:

Een technisch lichtontwerp uitwerken en lichtapparatuur bedienen

- het technisch lichtplan uitwerken
- de lichttafel programmeren
- fouten en storingen opsporen
- de relatie leggen tussen artistiek ontwerp en de technische uitwerking
- kwaliteitsvol werken

Module "podiumtechnieken"

De raad stelt voor om de omschrijving van deze module als volgt aan te vullen:

In deze module leert men een zaal-, licht- en geluidsontwerp uitwerken. Hierbij is technisch-artistiek inzicht nodig. Daarnaast leert men ook de voorstelling voorbereiden en uitvoeren. Tijdens de voorstelling bedient men de theatermechanica **en -elektro**.

Deze module wordt best aangeboden in een polyvalente podiumruimte die uitgerust is met de nieuwste apparatuur en de mogelijkheid tot het creëren van een reële werksituatie biedt, eventueel (deels) via stage.

De 2de cluster van basiscompetenties dient als volgt gewijzigd te worden:

*De theatermechanica **en -elektro** plannen en bedienen*

- het laad- en zaalplan maken
- geautomatiseerde trekken instellen en bedienen
- fouten en storingen opsporen en verhelpen
- de relatie leggen tussen artistiek ontwerp en de technische uitwerking
- kwaliteitsvol werken

Module "productie"

De raad stelt voor om de omschrijving van deze module als volgt aan te vullen:

In deze module leert men een zaal-, licht- en geluidsontwerp op basis van een **artistiek** ontwerp uitwerken. Hierbij is technisch-artistiek inzicht nodig. Daarnaast leert men ook de voorstelling voorbereiden. Hierbij staat de relatie tussen de verschillende disciplines en de administratieve communicatie centraal.

Deze module wordt best aangeboden in een polyvalente podiumruimte en een kantoorruimte die uitgerust zijn met de nieuwste apparatuur en de mogelijkheid tot het creëren van een reële werksituatie bieden eventueel (deels) via stage.

De raad stelt voor om de 2de cluster van basiscompetenties als volgt te wijzigen:

De start van de voorstelling voorbereiden

- de werking van de podiumtechnische onderdelen controleren
- het interne communicatiesysteem controleren
- complexe ingewikkelde podiumtechnische interventies die tijdens de voorstelling optreden nogmaals overlopen voorbereiden
- de voorstelling speelklaar maken
- de checklist voor de start van de voorstelling doorlopen
- kwaliteitsvol werken

Module "audiovisuele technieken"

De raad stelt voor om de 2de cluster van basiscompetenties als volgt te wijzigen, en de 3de cluster te schrappen gezien de opname als basiscompetentie in de 2de cluster:

Audiovisuele technieken toepassen

- onderdelen in live video- en projectiesystemen plaatsen en bekabelen en bedienen
- kleine herstellingen uitvoeren
- onderhoud uitvoeren
- kwaliteitsvol werken

De kwaliteit bevorderen

- met materiaal omgaan
- de kwaliteit van het eigen werk bevorderen

Module "speciale effecten"

De raad stelt voor om de 2de cluster van basiscompetenties als volgt te wijzigen, en de 3de cluster te schrappen gezien de opname als basiscompetentie in de 2de cluster:

Speciale effecten toepassen

- speciale effecten ontwerpen, uitvoeren en bedienen
- kleine herstellingen uitvoeren
- onderhoud uitvoeren
- kwaliteitsvol werken

De kwaliteit bevorderen

- met materiaal omgaan
- de kwaliteit van het eigen werk bevorderen

4 Conclusie

De raad verleent een gunstig advies aan de voorstellen, zoals opgenomen in de bijlagen bij dit advies.

De Raad Volwassenenonderwijs bracht op 26 april 2005 dit advies uit met eenparigheid van stemmen, in aanwezigheid van 18 stemgerechtigde leden.

Monique De Ridder
secretaris

Jos Blendeman
voorzitter

Overzicht van de bijlagen

Studie-gebied	Opleiding	Niveau	Aard van de bijlage	Referte van de bijlage
Handel	Informatica Toepassingssoftware	TSO3	Structuurschema	ADV/008bijl1
			Basiscompetenties van de toegevoegde eenheden	ADV/008bijl2
			Vakkenconcordantie	ADV/008bijl3
Handel	Informatica-toepassings- software - verkort	TSO3	Structuurschema	ADV/008bijl4
			Vakkenconcordantie	ADV/008bijl5
			Structuurschema	ADV/008bijl6
Handel	Informatica-toepassings- software - verlengd	TSO3	Vakkenconcordantie	ADV/008bijl7
			Structuurschema en matrix	ADV/008bijl8
			Opleidingsprofiel (m.i.b. basiscompetenties en vakkenconcordantie)	ADV/008bijl9
Mechanica- Elektriciteit	Assistent- podiumtechnicus	BSO3	Opleidingsprofiel (m.i.b. basiscompetenties en vakkenconcordantie)	ADV/008bijl9
	Podiumtechnicus	TSO3		